

2015-01-15

TJÄNSTESKRIVELSE
NTN 2015/45

Natur- och trafiknämnden

Strategi Vatten och Avlopp

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige anta ”Strategi Vatten och Avlopp i Nacka” enligt bilaga 1.

Sammanfattning

Syftet med en strategi för vatten och avloppsfrågor är att kommunen ska ha en genomarbetad och långsiktig handlingsplan för VA i hela kommunen, både inom och utom s.k. verksamhetsområde enligt vattentjänstlagen. Målet är att tillhandahålla ett underlag för beslutsfattande som främjar en långsiktig och säker leverans och hantering av vatten- och avloppstjänster, en förbättrad vattenmiljö i och runt Nacka och goda förutsättningar för människors hälsa och miljö. Beslut om kommunens nödvändiga investeringar fattas i den ordinarie mål- och budgetprocessen då också VA-taxan regelmässigt fastställs.

Strategin bygger på arbete enligt länsstyrelsens anvisningar för planering av VA-verksamhet i kommuner, allmänt benämnt VA-plan. Utifrån vad kommunstyrelsen har lagt fast om styrdokumentens benämningar och innehåll i Nacka benämns detta dokument ”strategi” istället för ”plan”. Strategin är en långsiktig handlingsplan för vatten och avlopp i hela kommunen samt ge förutsättningar för att nå miljö kvalitetsnormerna enligt vattendirektivet för kommunens vattenförekomster.

Dokumentets innehåll berör samtliga aktiviteter under kommunens inverkan som berör god vattenstatus och god hälsa relaterad till vatten och avloppsfrågor. Det handlar om frågor såsom dokumentation av anläggning och åtgärder, vattenkvalitet, egenkontrollprogram för spillvatten och tillsyn.

Ärendet

Det finns inget direkt lagkrav på att ta fram kommunala VA-planer men i Miljöbalken, Vattentjänstlagen och Plan- och Bygglagen finns indirekta krav som innebär att kommunen behöver ha någon form av långsiktig VA-planering. Dessutom finns en tydlig punkt i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram som säger att kommunerna ska utveckla s.k. VA-planer. Utan direkt lagkrav eller föreskrift blir det som i branschen kallas ”VA-plan” i Nacka

benämnt "VA-strategi" med samma eller motsvarande innehåll som en VA-plan enligt de anvisningar som länsstyrelsen gett ut.

I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram enligt ramdirektivet för vatten anges att "kommunerna behöver utveckla vatten- och avloppsvattenplaner i samverkan med länsstyrelserna". I Rapport 2009:07 från Länsstyrelsen i Stockholms län, Kommunal VA-planering - Manual med tips och checklistor, maj 2009, definieras begreppen VA-policy och VA-plan. Manualen är inte bindande utan är tänkt som ett stöd och en vägledning för kommunernas arbete.

Nacka kommun ingår i norra Östersjöns vattendistrikt. Enligt Vattendirektivet ska alla vattenförekomster ha god ekologisk och kemisk vattenstatus senast år 2021 och övriga vatten får inte försämrats. VA-strategin ger underlag för beslut som medför positiva konsekvenser för vattenmiljöer, främst genom att arbetet med att ansluta områden som tidigare haft enskilda avlopp till det kommunala ledningsnätet fortsätter och genom att krav ställs på hantering av dagvatten.

I Nackas miljöpolicy slås fast att kommunen ska medverka till en god livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling. Nackas lokala miljömål omfattar målet levande sjöar, vattendrag och hav i balans. Sjöars och vattendrags biologiska och ekologiska status ska värnas. Sociala och kulturhistoriska värden ska utvecklas. Kust och farvatten i Nacka ska ha goda förutsättningar för rik biologisk mångfald och ha god tillgänglighet för rekreation. VA-strategin innehåller åtgärder som främjar uppfyllandet av detta mål.

Strategins innehåll

Strategin innehåller uppgifter om hur teknisk status på och underhåll och skötsel av de kommunala ledningsnäten och anläggningar ska dokumenteras. Hydrauliska modeller för att beräkna ledningarnas kapacitet ska finnas för ledningsnäten i sin helhet. Förnyelsebehovet på lång sikt ska beskrivas. Nyckeltalsanalys och benchmarking ska ge underlag för jämförelser både över tid och med andra VA-huvudmän.

Vattenkvaliteten följs upp enligt godkänt kontrollprogram enligt livsmedelslagen. Vattenläckor ska dokumenteras och trend avseende antalet vattenläckor ska följas upp. Säkerhetsanordningar mot sabotage och skadegörelse ska regelbundet ses över, risker och hotbilder analyseras samt åtgärder som krävs för att förebygga skadeverkningar ska genomföras.

Avloppsledningsnät är klassificerat som verksamhet utan särskilt krav på anmälan eller tillståndsprövning enligt miljöbalken. Egenkontrollprogram ska dock tillämpas i Nacka som om verksamheten var anmälningspliktig. Effekter av allvarliga störningar såsom rörbrott och pumphaverier ska minimeras. VA-ledningsnäten ska dimensioneras så att bräddningar och nödutsläpp från ledningsnät och pumpstationer minimeras. Pumpstationer åtgärdas/reoveras enligt framtagna plan.

Kommunen utövar tillsyn över VA-frågorna, inklusive VA-huvudmannens verksamhet, enligt Miljöbalken. Samtliga verksamhetsutövare i kommunen ska ha program för egenkontroll.

Tillsynsmyndigheten ska medverka till att anslutning sker till allmän VA-anläggning när anslutningspunkt är anvisad.

Bakgrundsmaterial

Strategin och den parallellt föreslagna policyn baseras på ett omfattande bakomliggande arbete enligt anvisningar från länsstyrelsen. Resultatet presenteras i särskild rapport, bilaga 2. Rapporten är uppdaterad i november 2014 och bedöms tills sitt innehåll vara relevant över en längre tid men detaljer uppdateras vartefter nya fakta framkommer, nya åtgärder planeras och planerade åtgärder vidtas. Rapporten är en viktig grund för VA-huvudmannens långsiktiga planering, nämndens scenario över verksamheten till år 2030 och investeringsärenden som beslutas inom ramen för kommunens mål- och budgetprocess.

Bilaga 1: VA-strategi

Bilaga 2: Bakgrundsrapport

Anders Lindh
Enhetschef
VA- och avfallsenheten

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör